

MANIFEST

DE LA COORDINADORA PER A LA PREVENCIÓ DE LA TORTURA SOBRE EL PROCÉS DE CREACIÓ DEL MECANISME PER A LA PREVENCIÓ DE LA TORTURA (MNPT) EN L'ESTAT ESPANYOL.

La Coordinadora per la Prevenció de la Tortura, composta per 45 associacions de l'Estat espanyol dedicades a la promoció i defensa dels Drets Humans, va néixer al 2004 per a lluitar per la prevenció de la Tortura i els maltractaments. La Coordinadora, com a part de la societat civil, treballa amb ella i des d'ella, fent-se portantveus de les seves denúncies i propostes en el que fa referència a la qüestió de la Tortura a l'Estat espanyol. Perquè la Tortura subsisteix a l'Estat espanyol, tal i com proven tant els informes anuals de la pròpia Coordinadora i altres ONG's, com els dels diferents Relators de l'ONU, el Comitè per la Prevenció de la Tortura o el Comitè Contra la Tortura (CAT), i com les condemnes dels Tribunals espanyols i del Tribunal Europeu de DDHH.

Ja que la prevenció i eradicació de la tortura és una responsabilitat de l'Estat, li vam exigir que actuï responsablement, complint així amb el mandat constitucional i amb els Tractats Internacionals subscrits i ratificats pel propi Estat, especialment la Convenció contra la Tortura i el Protocol Facultatiu.

Respecte al Protocol Facultatiu (PF), volem recordar que aquest 22 de juliol s'acabava la pròrroga que l'Estat espanyol va sol·licitar a l'ONU per la posada en funcionament del Mecanisme Nacional per a la Prevenció de la Tortura (MNPT) que ha d'aplicar-lo. Malgrat això, no només no s'ha desenvolupat la legislació corresponent, sinó que l'única cosa que se sap després de la compareixença de la Vicepresidenta del Govern Maria Teresa Fernández de la Vega davant la Comissió Constitucional del Parlament el passat 16 de juny és que: *"aquest mecanisme que ens hem compromès a engegar s'integri en la institució del Defensor del Poble, ja que aquesta institució té legalment atribuïdes les funcions que preveu per a aquest nou mecanisme nacional, el Protocol facultatiu a la Convenció contra la tortura. Els avanço que el mecanisme contarà amb un consell assessor en el qual estarà representada la societat civil"*. Una decisió que es pren en contra dels criteris expressats per diversos representants de la societat civil, entre ells la nostra Coordinadora, que exigim la creació d'un MNPT que sigui un òrgan de nova creació, independent de tots els poders de l'Estat i amb capacitat per a fiscalitzar l'actuació de qualsevol institució de custòdia i/o tutela judicial (requisits que la Defensoria del poble no compleix).

És més, la forma i fons del MNPT ha estat discutida entre membres de l'Administració personalitats acadèmiques i representants de la societat civil a través d'un grup de contacte que duu sense reunir-se des de desembre de 2007 i en el qual les propostes de la societat civil han estat sistemàticament ignorades, quan no manipulades, per l'Administració. Així, per exemple, des de la nostra Coordinadora hem sol·licitat diverses vegades reobrir aquesta negociació per a acordar les línies

bàsiques del futur MNPT, al que se'ns ha contestat des del Ministeri de Justícia dient que el procés de consultes es reobrirà "una vegada elaborat" el projecte de llei, escatimant així la negociació real i imposant la seva voluntat de forma unilateral. És a dir que el retard i la imposició són els vímets amb els que s'està elaborant el MNPT.

A més a més, a nivell internacional, tant el PF com la Convenció basen el seu treball en organismes per a la prevenció i eradicació de la tortura en els quals correspon als Estats signataris designar els seus membres. Pròximament, l'Estat espanyol ha de renovar 3 membres en diversos organismes: en el sotscomité de l'ONU, ha de substituir a D. Leopoldo Torres, qui va dimitir a la meitat del mandat el 18-2-2009, després d'haver estat designat en contra de l'opinió d'aquesta Coordinadora; ha de proposar un altre per al Comitè de l'ONU, al finalitzar el mandat de D. Fernando Mariño; i un tercer per al Comitè Europeu, en substitució de D. Emilio Ginés, el mandat de la qual acaba el 12-12-2009.

Els membres d'aquests Organismes han de ser persones expertes, reconegudes per la seva competència en la matèria, posseïdors d'una reconeguda integritat moral, independència i imparcialitat en l'acompliment de la seva funció. Òbviament, de la qualitat dels seus membres depenen tant el prestigi i autoritat de l'organisme, com la seva eficàcia. Ara bé, la qualitat dels integrants solament es garanteix amb un adequat procés de selecció, presidit per principis, elementals en una societat democràtica, de publicitat, transparència, igualtat d'oportunitats i acreditació dels criteris abans esmentats. Un procés que exclogui el secret i l'ocultació i que no es basi en criteris de selecció que responguin a finalitats partidistes, recompensa de favors, prebendes, nepotismes, etc. Malgrat això, l'experiència d'aquesta Coordinadora sobre com s'ha negociat el MNPT ens fa ser pessimistes sobre els criteris de selecció dels nous candidats.

Per això la Coordinadora, juntament amb altres organitzacions, s'ha dirigit als Departaments competents del Govern central (Vicepresidència i MAE), recordant-los i exigint-los l'engegada dels processos selectius sobre la base dels següents criteris:

1r. Convocatòries públiques de candidatures: obertes en condicions d'igualtat i posant l'accent en la paritat entre homes i dones.

2n. Consultes sobre la idoneïtat dels candidats: no solament amb organismes i entitats públiques, sinó també amb Associacions i ONG que ocupin un paper actiu i contrastat en la lluita contra la tortura.

3r. Entrevistes d'un grup d'experts amb els candidats "preseleccionats", a fi d'avaluar la qualificació d'aquests, així com la seva motivació, disponibilitat i aptituds lingüístiques.

4t. Utilització d'un formulari normalitzat de currículum vital, destinat a proporcionar la informació pertinent sobre els candidats tant a les autoritats nacionals, com a les internacionals encarregades de tancar el procés de selecció.

La Coordinadora s'ha preocupat repetidament d'aquests processos de selecció i de les garanties que han d'acompanyar-los, per això ha preguntat, per escrit rebent silencis i respostes evasives que es remeten a una futura legislació encara no elaborada, com contestació. També hem sabut que el Govern ha tingut converses amb algunes possibles candidats de forma "confidencial" i/o "informal". Davant tal obscurantisme hem sol·licitat formalment al Govern que informi sobre la totalitat del

procediment de selecció de candidats que Espanya ha de proposar per als Comitès i Sotscomitè abans referits; i que ho faci públicament, precisant previsions, lloc de publicació i compareixença i terminis, respectant els principis de procediment i criteris de selecció exigits.

Davant tot el que s'ha descrit, la Coordinadora conclou amb una valoració nítidament crítica a la labor del Govern en l'exercici de les seves responsabilitats respecte a aquests assumptes. Denunciem per això un estratègia que combina la dilació i la imposició a parts iguals: El retard en els processos ens fa témer que el Govern està disposat a una designació "d'urgència", tant de la Defensoria del Poble com MNPT com dels candidats als diferents organismes internacionals, sense el procediment degut, el que serien uns actes d'unilateralitat i autoritarisme inacceptables. La societat civil i, en concret, les Associacions de DD.HH. i ONG tenim dret a proposar les formes dels processos i a participar d'ells. Les informalitats fins a ara constatades ens fan sospitar que el Govern està posant en pràctica un simulacre d'obertura a la societat civil o una "obertura selectiva"; el que seria una manera cínica de fer política, indesitjable i perjudicial per a les fins preteses.

L'absència de publicitat i garanties en aquests processos, ens obliga a denunciar importants i transcendents responsabilitats del Govern, que posen en perill la consecució dels difícils i exigents objectius del MNPT així com dels Comitès i Sotscomitès internacionals, tot això en detriment de l'eficaç prevenció i eradicació de la Tortura, objectiu últim de tots aquests processos. Tot això desacredita la política de Drets Humans del Govern i confirma la pràctica de la tortura i tractes inhumans en el nostre Estat, certificant la seva impunitat.

En definitiva, la corrupció dels processos comporta la corrupció dels resultats, impeding la prevenció i eradicació de la tortura, malgrat que aquest hauria de ser l'objectiu del Govern, igual que és el nostre.

Madrid, 22 de juliol de 2009.

LA COORDINADORA PER A LA PREVENCIÓ DE LA TORTURA ESTÀ FORMADA PELS SEGÜENTS COL·LECTIUS:

- **Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura (ACAT).**
- **Alerta Solidària.**
- **Asociación APOYO.**
- **Asociación EXIL.**
- **Associació Catalana per la Defensa del Drets Humans.**
- **Associação Contra a Exclusão pelo Desenvolvimento.**
- **Asociación Contra la Tortura.**
- **Asociación para la Defensa de los Derechos de la Infancia.**
- **Asociación Libre de Abogados.**
- **Associació Memòria Contra la Tortura.**
- **Asociación Pro Derechos Humanos de Andalucía.**
- **Asociación de Solidaridad y Apoyo a los Presos de Aragón (ASAPA).**
- **Behatokia (Observatorio Vasco de Derechos Humanos - Euskal Herriko Giza Eskubideen).**
- **Centro de Asesoría y Estudios Sociales (CAES).**
- **Centro de Documentación Contra la Tortura.**

- **Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats Barcelona.**
- **Comité Anti-Sida de Lugo.**
- **Concepción Arenal.**
- **Coordinadora Antirrepressiva de Gràcia.**
- **Coordinadora Contra la Marginació de Cornellà.**
- **Coordinadora de Barrios de Madrid.**
- **Coordinadora Estatal de Solidaridad con las Personas Presas.**
- **Esculca (Observatório para a defesa dos direitos e liberdades).**
- **Eskubideak (Euskal Abokatuen Elkarte).**
- **Etixerat (Euskal Errepresaliatu Politikoen Elkarte),**
- **Federacion de Asociacions de Loita contra a Droga.**
- **Federación Enlace.**
- **Fundación Érguete.**
- **Gurasoak.**
- **Grupo de Solidaridad con Euskal Herría en Madrid.**
- **Grupo 17 de mayo, Sociedad Andaluza de Juristas para la defensa de los DD.HH. independientes.**
- **Institut Drets Humans de Catalunya.**
- **Justícia i Pau.**
- **Movemento polos Dereitos Civis.**
- **Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la UB.**
- **PreSOS Galiza.**
- **Rescat.**
- **SalHaketa (Bizkaia).**
- **SalHaketa (Araba).**
- **Sos Racisme Catalunya.**
- **Subcomisión Penitenciaria del Consejo General de la Abogacía.**
- **Torturaren Aurkako Taldea.**
- **Santurtzikiko Torturaren Kontrako Taldea.**
- **Xusticia e Sociedade.**